

Ficțiuni din grădina cu trandafiri

Am să încep obișnuitul meu articol lunar de comentarii cu o constatare: aceea că niciodată nu am tras de mine mai cu opinteli decât acum, spre a duce totul până la capăt. Nu e din pricina faptului că mi-aș fi pierdut ceva din dorința de a face un lucru constructiv în fandomul nostru dezbinat. Greutatea are cauze externe. Sunt literalmente apăsat de sarcini profesionale care îmi răpesc timp în plus peste cele opt ore câte îmi plătește organizația unde lucrez și de presiunea unor schimbări ale vieții personale, ce mă obligă la o adaptare din mers, împreună cu bunii mei vecini, cu care mă pierd în argumentări cel mai adesea zadarnice, fiindcă ei nu par să vadă prea clar împrejurările, prea obosiți de alergătura după pâinea zilnică.

Cineva îmi spunea că auspiciile astrale nu sunt favorabile creativității, că e vremea lipsei de reacție a unor grupuri mai mari de oameni care, în loc să stea năcuți, ar trebui să acționeze, iar viitorul va aduce, în câteva luni, mari neajunsuri în viața tuturor, tocmai din pricina acestei aproape totale lipse de reacție. Fără să fiu un entuziast al astrogramelor, simt că de data asta au dreptate. Cu toate acestea, învingându-mi oboseala prelungită și consumând aproape la extrem prețiosul meu timp liber, iată-mă așternând pe blog aceste rânduri...

Să începem, ca de obicei cu...

Cu prima povestire a lunii mai de la NAUTILUS, „Nu am mai privit în urmă”, autorul, **Felix Tzele**, ne mai convinge o dată că are idei științificionale de valoare. Rămânând consecvent intrigii distopice pe fundal cyberpunk (de astă dată autohtone), substanțial consangvină cu atmosfera din „Sfârșitul lui Adam”, domnia-sa nemulțumește însă la capitolul punerii în operă. Compozițional, mai mult decât prin căderile în explicativ, pasaje în care izbutește să ne arate, dar nu se poate abține să nu ne și spună, **Felix Tzele** eșuează amestecând în mod nefericit timpurile verbale. După o expozițiune comprimată la extrem, intriga uzează de verbalizări evocatoare, la perfectul compus sau imperfect, pe tot parcursul său, pentru ca desfășurarea acțiunii să fie cantonată disonant în prezent, cu atât mai nepotrivit cu cât deznodământul este iarăși aruncat în perfectul compus.

Afară de neajunsurile compoziționale observate mai sus, mi-a sărit în ochi un tragic accident de punctuație („Amintirile astea de dinainte de venirea în Clinceni, îmi rulează în cap...”), în care virgula stă între subiect și predicat, („Amintirile” și „rulează”), precum și o mostră de exprimare stângace rămasă neremediată, semn al precipitării de a termina de scris textul, pentru a fi iute publicat („Citeam toți îngroziți despre câte vreo dramă...”). Eventual, „despre câte o dramă”. Nu pot să trec nici peste soluția, la fel de stângace, folosită spre a sublinia o tensiune de moment, formulă creatoare de umor involuntar: „Pășesc cu inima cât un purice pe aleea pietruită și îmi simt saliva cum alunecă pe gât, în înghițituri seci.” (Saliva în înghițituri seci?)

Păcat de consistența ideii... Așteptam de la autor mai mult... Poate data viitoare...

În ciuda unei atmosfere de science fiction vetust (operatori care, atunci când se întâmplă ceva, n-aveau de făcut decât „să apese pe un buton ca să cheme pe cineva competent să rezolve problema”; rapoarte care trebuiau „studiate și îndosariate” la sediul central, secția de statistică) și a unui arhaism („trimeteau”) în vizibil contrast cu ideea de secol al XXVI-lea, a doua povestire nautilă a lunii mai, „Ne întâlnim la capătul drumului”, de **Ioana Vișan**, a fost o lectură plăcută, revigorantă, mustind de suficientă tensiune în înșiruirea faptelor descrise. Deși elementele intrigii au ceva desuet, naiv, ce ține de copilăria ficțiunii de anticipație științifică, de acel *pulp fiction* al Americii începutului de secol XX, consider piesa o pată de culoare în iarmarocul mai degrabă cenușiu al germinației sefiste autohtone din ultima vreme.

Nu același lucru pot spune despre naivitatea scriiturii din „Destinație”, a treia lectură propusă de NAUTILUS, povestire purtând semnătura lui **Cătălin Cofaru**. Înșiruirea cuvintelor trădează o lipsă cronică a simțului exprimării alese, capabilă să devalizeze orice idee literară, cu atât mai mult când vine vorba de una ținând de „spec-fi”. Textul, unul de dimensiuni reduse (cu puțin peste o mie de cuvinte), de la care ne-am

 Caută

ARHIVE

- o martie 2013
- o februarie 2013
- o ianuarie 2013
- o decembrie 2012
- o noiembrie 2012
- o octombrie 2012
- o septembrie 2012
- o august 2012
- o iulie 2012
- o iunie 2012
- o mai 2012
- o aprilie 2012
- o martie 2012
- o februarie 2012
- o ianuarie 2012
- o decembrie 2011
- o noiembrie 2011
- o octombrie 2011
- o septembrie 2011
- o august 2011
- o iulie 2011
- o iunie 2011
- o mai 2011
- o aprilie 2011
- o martie 2011
- o februarie 2011
- o ianuarie 2011
- o decembrie 2010
- o noiembrie 2010
- o octombrie 2010
- o septembrie 2010
- o august 2010
- o iulie 2010
- o iunie 2010
- o mai 2010
- o aprilie 2010
- o martie 2010
- o februarie 2010
- o ianuarie 2010
- o decembrie 2009

CATEGORII

- o Împenișări
- o Cultural
- o Fotocolaj
- o Lecturarium
- o Neclasificat
- o Note de călătorie
- o Poesis
- o Sci-Fi

BLOGROLL

- o ALEX PUZZLE
- o Balin Feri
- o Bebe & Voicu
- o Blogu' Cătălinii
- o Florin Pitea
- o George Sauciu
- o Horia Nicola Ursu
- o Iulian Iamandi
- o Michael Haulică
- o RESBOINIK
- o Ștefana Czeller

POVESTIRILE MELE

- o Basm din viitor (cu accente horror)
- o Dad
- o Eve
- o Final ratat
- o Grădina Yasminei
- o Hipernomazii

fi așteptat să aibă un zvâc de tabletă, abundă însă în exprimări contradictorii, gen „*Are o voce caldă, dar totuși care îmi transmite un fior glaciari.*”, în expuneri prețioase până la emfatic, precum „*O formă plină de enigme, care oferă o plăcere estetică mai mult decât o simplă sferă.*”, în formule stângace și incomplete, ca „*ne resetează memoria, astfel noi să nu știm nimic despre existența lor*” sau „*îmi întorc privirea pentru a reține decât imaginea lui Benjamin*”, în construcții confuze, cum ar fi „*De fiecare dată am reușit să vă atragem atenția de la a încerca astfel de lucruri*”, unde, probabil, „*distragem*” s-ar fi potrivit mai bine. Logica firească a succesiunii evenimentelor povestite se rupe și ea. „*Cine ești tu?*”, întreabă personajul narator pe noul venit, deși, câteva paragrafe mai sus, extraterestrul, năpustit prin pereți, se prezentase, motivând și sosirea interpestivă: „*Numele meu este Benjamin. Nu te teme, sunt aici să te ajut.*” (Nu mai pomenim faptul că ajutorul promis nu se concretizează prin nimic și, de altfel, nici n-avea cum, fiindcă finalul apocaliptic ne înfățișează planeta aflată în pericol să se scurgă „*într-o fantă a spațiului și a timpului, trăgând după ea tot universul.*”) Încă și mai supărătoare am găsit însă a fi următoarea exprimare: „*există elemente care le poate trăda prezența*”. Ea conține un dezacord cât se poate de cras. Corect era „*le pot trăda prezența*”.

Așteptam de la **Cătălin Cofaru** un progres, și nu o scădere. Sper că se va redresa cu proxima ocazie...

SRSFF deschide stagiunea lunii lui mai cu un fragment din romanul „*Capricia*”, de **Mircea Oprea**. Fiind vorba de o mică părțică dintr-o lucrare mai amplă, ar trebui să procedăm poate așa cum am făcut luna trecută cu fragmentele publicate de **HELION ON LINE** în laboratorul său de proze, adică să le menționăm fugar și să le contabilizăm pentru viitoarea statistică, fără a le comenta. Găsindu-ne însă într-o ipostază mai nostalgică, peste care lectura bucății vine ca benzina peste foc, ne face plăcere să recunoaștem la autor mâna de maestru al arhipelagului nostru sefist și să spunem că ne-am bucurat foarte de fragmentul de poveste gulliveriană, în care supusul Majestății Sale s-a rătăcit în timp, poposind pe țărmul ciudatei insule a Capriciei, transparentă reflecție a propriei noastre insule de latinătate (decăzută), înconjurată de valurile mai mult sau mai puțin prietenoase ale unui ocean de sorginte slavo-ugră.

Și a doua piesă oferită de SRSFF („*Luptătorii virtuali*”) este tot un fragment dintr-o lucrare mai amplă, de astă dată fiind vorba de volumul de debut al lui **Cătălin Mereuță**. Nici acum nu ne abținem de la comentarii (păcătuind față de Dumnezeu și față de **HELION ON LINE!**), dar din motive nișel diferite. Socotim că premiul „*Ion Hobana*” – *Speranța anului* decernat tânărului autor este o încurajare binemeritată din partea celor ce acordă trofeul. Fără a deveni malițioși, fiindcă nu avem de ce, am remarca totuși câteva din măruntele greșeli din text, făcute, cel mai probabil, din graba peniței entuziaste. Am trece iute peste niște forme greșite de scriere, cum ar fi „*Cablurile se dezcolăciră*” (corect era „*se descolăciră*”), sau „*greutății sabiei*” și mai apoi „*ascuțișul săbiei*” (care este, până la urmă, forma corectă a substantivului „*sabie*” în genitiv-dativ, singular?), ca și peste formula „*destul de strălucit*” (când vine vorba despre oameni, „*strălucit*” are sensul – figurat – de „*remarcabil*”, „*distins*”, așa încât uzul oricărui grad de comparație este o stângăcie), pentru a ne opri mai apăsat asupra unei tipice greșeli de începător, pe care găsim util s-o disecăm și în folosul altor interesați: „*Începu să gâfâie și să-i tremure mâna din cauza greutății sabiei.*” Cele două propoziții nu se pot lega simplu, prin conjuncția și, fiindcă nu au același subiect. Dacă subiectul primei propoziții („*Începu să gâfâie*”) este unul subînțeles („*El începu să gâfâie*”), în următoarea, o subordonată, subiectul este „*mâna*” („*Mâna începu să-i tremure*”). Ambele propoziții folosesc în mod confuz același verb, referind două subiecte diferite. Dacă în limba vorbită întâlnim adesea astfel de formule, ele nu sunt recomandate în limba literară decât, eventual, rostite de un personaj mai puțin cizelat la retorică și oratorie, necum spuse chiar de autor în punctul de vedere omniștient, la persoana a III-a.

Altminteri, pe **Cătălin Mereuță** îl vom mai aștepta. Negreșit!

Dacă tot am început să zicem câteva vorbe despre aceste medalioane de autor înșiruite la rubrica de proză a SRSFF, nu-l vom ierta nici pe **Liviu Radu**, cărui numita locație îi găzduiește un fragment din „*O după-amiază cu bere și zâne*”. Și nu vom spune decât că „*Lumea lui Waldemar*” a obținut premiul „*Ion Hobana*” – *Cartea anului 2010 – genul fantasy*. Fragmentul este unul edificator. Deși am văzut volumul la un preț de librărie nu tocmai îmbietor, ajung să cred că, până la urmă, face toți banii. La rectificarea de buget (personal) de luna viitoare mă gândesc să tai câteva după-amieze cu bere și mici pentru una singură cu bere și zâne...

Abia la a patra secvență de proză SRSFF avem parte de o povestire inedită. Textul lui **Aurel Cărășel**, „*Feralis cena*”, e o transpunere de sfârșit de lume a poveștii cu dracul păcălit de om. Faptul că omul cu pricina e un student la drept nu-i decât o dovadă în plus a performanței diavolești la care a ajuns instituția justiției. Un avocat bun ne poate deci apăra și de sfârșitul lumii...

- o La Pocilga
- o O șansă pierdută
- o Supune-te fără teamă
- o Ultimele clipe sînt extrem de scumpe

META

- o Înregistrare
- o Autentificare
- o Flux intrări
- o Flux comentarii
- o WordPress.com

Cu a cincea secvetă, rubrica de proză a SRSFF revine la șiragul medalioanelor. Piesa „**Maestru imperial**”, de **Cristian Mihail Teodorescu**, este un regal. Așezată la granița dintre *distopie și istorie alternativă*, ea ne spune o poveste amară despre locul omului de valoare în lume și despre însăși raportul între societate și valoare, despre dragoste și ură, apoi despre iubire și alienare, despre dispreț și omenie, despre competiție și camaraderie... Foarte multe fire din ghemul de idei al poveștii duc înspre foarte multe teme... Cred că e una din cele mai dense reușite literare ale autorului. E, cu siguranță, cea mai bună pe care am citit-o (prima oară în *Almanahul Science Fiction 2007*, al clubului timișan **Helion**)... Dacă toate celelate piese din „*S.F. Doi*” se ridică la acest nivel, cartea merită cu prisosință premiul „*Ion Hobana*” – cartea anului – genul SF.

SRSFF își încheie sesiunea de proză speculativă a lunii mai cu scurta povestire „**Închisoare contravențională**”, a **Anei-Veronica Mircea**. Textul face parte din volumul „*supra-Viețuitorii*” (da, liber accesibil pe web oricărui cititor!) și este, în opinia mea, un model de proză la această categorie: povestire scurtă (între 1000 și 7500 de cuvinte, conform unor clasificări acceptate în arealul anglofon). Deși bucată nu este nici ea una inedită, se alătură calitativ prea bine în grupajul propus de gazde pe luna lui mai, poziționându-se chiar în preajma povestirii anterioare („**Maestru imperial**”, de **Cristian Mihail Teodorescu**).

Primul text pe care l-am citit la **Sfera Online** după pauza sa de o lună a fost „**Fortul**”, de **Cătălin Hidegcuti**. L-am dus până la capăt cu mare greutate, într-o dimineață de duminică, după ce mă chinuisem strașnic cu el toată dimineața și după-amiaza sâmbetei precedente, gata mereu și mereu să renunț. După doza de **Cristian Mihail Teodorescu**, o asemenea experiență de lectură nu poate decât să te umple de amărăciune. Și să dea muncii acesteia un anume sentiment de zădărnicie. Dar am încercat să mă reculeg și să trec totuși în revistă puzderia de hibe ale acestui rateu literar extins...

S-ar cuveni, poate, să începem prin a spune câteva vorbe despre organizarea narativă, și am găsi aici potrivit să ne legăm în primul rând de dezechilibrul poveștii, captivă într-un ton descriptiv (ca să nu spunem plicticos) până în a doua jumătate a celui de-al treilea capitol (din totalul de patru), răstimp în care nu se petrece nimic semnificativ. După o expozițiune amplă, de manual de istorie, prin care suntem introduși cu un inutil lux de amănunte în fundalul poveștii, asistăm la cercetarea minuțioasă a unui fort devastat, în care eroii ajung printr-un soi de teleportare magică, împrumutată din atmosfera jocurilor pe calculator. În treacăt fie spus, deși nu sunt practicant de **WoW**, faimosul **RPG** de la **Blizzard Entertainment**, am privit adesea peste umăr la raidurile câtorva împătimitiți, făcându-mi astfel o idee despre *saga* jocului, suficient de mult ca să pot trăi acum cu impresia că istorisirea de față este una scrisă de autor tocmai sub imperiul unor asemenea experiențe. Nu mă dau în vânt după extensiile literare ale acestor francize exterioare. Ba mai mult, cred cu tărie că valorificarea editorială a poveștilor din jocuri seamănă cu stoarcerea strugurilor cu teascul, pentru a nu rămâne nici măcar un stropiț de licoare nevalorificată, fără a ține seama că, odată cu mustul poveștii, se strecoară în zeamă și sevele taninoase (din cărci). Și cum taninurile sunt utile în tăbăcărie, nu în vinificație, efectul literar al procedurilor de stoarcere a eposului este similar: o ușoară otrăvire a licorii, care, poate, alimentează în minte dorința de a juca (firește, contra cost) iarăși și iarăși. Nu mi-a plăcut niciodată să mă dedau la beții orgiastice pe seama unei singure povești, oricât de celebră ar fi ajuns ea. Este motivul pentru care consider, în general, seriile lungi de romane un fel de peltea întinsă. Am preferat mai degrabă să degust licori literare diverse, stoarse pe îndelete, cu grijă, din bobul de strugure nestresat al imaginației. Revenind la narațiunea de față, când, în fine, prinde a se petrece oareșce, nu-i decât o bumbăceală magico-demonică povestită cu stângăcie, cum își povestesc puștii de generală unii altora isprăvile lor de pe **Battle.Net**.

În privința asta, n-ar fi tocmai un dezastru. Numai că povestitorul dovedește o totală lipsă de simț al frazării, rupând în propoziții distincte bucăți ce rămân stinghere de predicat (ca în „*Și alte bande de mercenari îi urmară exemplul. Cucerind teritorii întinse, pe care ar fi trebuit să le aperse.*”), ori separând violent, în paragrafe distincte, enunțuri legate organic între ele la nivel semantic (cum se petrece între „*Lumina arăta un coridor întins, pustiu, pornind de la sala de tranzit, cu o serie de uși pe fiecare parte.*”, prim paragraf distinct, și „*În spatele cărora se dovediră a fi doar magazii, cămăruțe de tranzit unde călătorii se puteau odihni și o cameră largă cu o masă rotundă în centru, probabil pentru negocieri.*”, paragraf următor, dar care vine, cum prea bine se vede, cu precizări strâns referite la precedentul).

Structura și mecanica frazării sunt nimicite și prin folosirea cu totul defectuoasă a punctuației. Legat de asta, îmi vine în minte un comentariu pe care l-a făcut, cu ceva vreme în urmă, un compatriot (nu-mi amintesc și numele său), membru și el al **AtelierKULT**. Domnia-sa

găsea potrivit să ironizeze precoparea unora din greii enacnului virtual pentru corectitudinea punctuației, neînțelegând care e legătura dintre virgulă și arta cuvântului. I-aș spune domnului în cauză, ca și altora, la fel de nedumeriți, cum poate că este și autorul de față, că punctuația în general și virgula în special joacă un rol determinant în caracterizarea felului în care spunem povestea. În textele pieselor de teatru, autorii formulează indicații regizorale. Acele texte așezate între paranteze și scrise cu caractere aldine, cel mai adesea, spre a se deosebi de replicile personajelor. Respectivetele precizări ajută pe regizor și pe actori să înțeleagă mai exact cum anume și-a imaginat autorul scena. Și să-și construiască și ei, în minte, filmul evenimentelor. Cititul este tot un fel de a-ți imagina. Cititorul reconstruiește și el, în minte lui, povestea spusă de autor. O punctuație folosită corect ușurează mult procesul creativ din mintea cititorului. Una prost așezată nu face decât să îngreuneze lectura, fragmentând diafana sinteză a imaginației, dizolvând puterea de sugestie a cuvintelor, blocând, în final, plăcerea estetică a lecturii. Așadar, punctuația trebuie tratată cu maximă atenție. Închid, în fine, această paranteză, revenind la punctuația domnului **Cătălin Hidegcuti**, care merge de la o lipsă cronică în unele fraze, până la folosirea inoportună, chiar în exces uneori, revelând grave lacune de gramatică la acest nivel.

Dacă în fraze precum „*Odată cu formarea orașelor-stat nod sau interplanare și noi descoperiri mercenarii au devenit tot mai bine văzuți deoarece legăturile dintre Domenii se transformau în rute de comerț pe care era nevoie de protecție.*” sau „*Pentru aventurieri însă nu era mai înspăimântător decât alte locuri ciudate pe care le vizitaseră așa că cu toate că înaintau cu grijă nu erau înfricoșați.*”, lipsa virgulelor face ca urmărirea sensurilor să devină cititorului obositoare, (trecând peste bizareria în sine a formulării din „*Odată cu formarea orașelor-stat nod sau interplanare și noi descoperiri*”, ca și peste eufonica alăturare „*așa că cu*”), în alte locuri („*Jar at Sur, campion al uriașilor înghețați și-a creat o companie...*”, „*Alfe, Stăpânul Bestiilor își creează o armată...*” sau „*Boro împreună cu războinicul rys, Skar păziseră ușa.*”), apar virgule sistematic plasate nefericit între subiect și predicat, prin omisiune altora, necesare pentru încadrarea corectă a precizărilor referitoare la subiect („*Jar at Sur, campion al uriașilor înghețați, și-a creat o companie...*”, „*Alfe, Stăpânul Bestiilor, își creează o armată...*”) sau prin folosirea în exces (ca în ultimul caz citat, unde neferita virgulă de după „*războinicul rys*” nu se justifică nicicum).

Un alt mod defectuos de folosire a punctuației îl găsim în următorul exemplu: „*Bandele de mercenari se întăreau, cu ajutorul magicienilor și armelor magice sau magteh puteau distruge armate întregi.*” Între cele două propoziții din frază nu există o relație ierarhică. Niciuna nu este subordonată celeilalte, ambele având funcții de propoziții principale. Coexistența în aceeași frază, cu despărțirea lor prin virgulă, este completamente inoportună. O frazare bună ar fi necesitat fie separarea completă a celor două regente, cu ajutorul punctului („*Bandele de mercenari se întăreau. Cu ajutorul magicienilor și armelor magice sau magteh puteau distruge armate întregi.*”), fie trecerea celui de al doilea verb („*puteau*”) în gerunziu („*Bandele de mercenari se întăreau, cu ajutorul magicienilor și armelor magice sau magteh putând distruge armate întregi.*”), situație în care virgula devenea, în mod justificat, necesară.

Se pare însă că lipsurile gramaticale ale lui **Cătălin Hidegcuti** în privința folosirii corecte a punctuației nu sunt, totuși, cele mai grave. Domnia-sa dovedește mari lacune și în privința acordului, cu precădere între articolul posesiv și substantivul determinat: „*exploratori a portalurilor*”, „*practicanți a Artelor Oculte*”, „*avanpost a Legiunii*”, „*războinici a Legiunii*”, „*sânge a celor*”, „*legăturile lor cu Legiunea erau mai strânse decât a celorlalți*”, „*comenzile magice a fortului*”, „*pereții laterali a sălii*”, „*creaturi a Planurilor Inferioare*”, „*supraviețuitori a Legiunii*”, „*războinici de elită a rasei mele*”, „*sclavi a forțelor demonice*”, „*Cineva a vrut să fie a naibii de sigur*”, „*spirit rău a poporului*”, „*codexuri de magie veche, a căror înțelesuri*”, „*discuri de energie rotitoare, a căror margini*”, „*vrăjitori puternici a demonilor*”, „*codul lor secret a mâiniilor*”, „*Printz a Iadurilor*”, „*un picior a titanului*”, „*Venerabilii Gardieni a Legiunii*”. Cu totul deosebită este însă construcția „*celula a cărui coridor*” unde dezacordul e dublu, atât al articolului posesiv cât și al pronumelui relativ (corect ar fi fost „*celula al cărei coridor*”), dar asta e, nu-i așa, o subtilitate.

Nici în materie de vocabular nu putem aduce autorului vreo laudă. Lipsurile la acest capitol se întrevăd mai cu seamă prin puzderia de cuvinte scrise greșit, multe din ele în mod sistematic. Simpla enumerare are darul să edifice pe oricine: „*creeau*” (forma corectă de imperfect este „*creau*”), „*merenarilor*” în loc de „*mercenarilor*”, „*scluptate*” în loc de „*sculptate*” (de la verbul „*a sculpta*”), „*Avea însă să-i i-a puțin timp...*”, „*expandabile*” în loc de (probabil) „*expandabile*”, „*camunflare*” în loc de „*camuflare*”, „*emoții non-necesare*” (?), „*indentificare*” în loc de „*identificare*”, „*creaturi damate*” (probabil în loc de „*damnate*”), „*întradevăr*”, „*Să speră că da*”, „*lacătul celului*”, „*procese magice*” în loc de „*procese magice*”, „*tentacole*” (care apare accidental și scris corect, dar de forte multe ori incorect), „*treziind la viață*”, „*vehicolul*”, „*vre-unul*”, „*vorbiind*”, „*Sloasă*”, „*o slabă* de proiectile luminoase”, „*halebărzilor*”, „*glob învolburat de magie albastră care țâșnii prin perete*”, „*Demonii mai mici se dară înapoi*”, „*Explozia de lumină îi orbii*” sau „*deabia*”. Ca și cum n-ar fi destul, monstroaselor vocabule de mai sus li se adaugă unii termeni ce rămân neexplicați chiar și contextual, din care dăm câteva exemple, edificatoare și ele: „*geas*”, „*quass*”, „*magtek*”, „*magteh*”,

Neglijența scriiturii și lipsa acută de inspirație sunt subliniate mai la tot pasul și prin cuvintele omise sau puse în plus („Cu ușurință au absorbit alte companii și cucerit un teritoriu întins.”, „ursoidul considera întotdeauna **că** asigurarea proviziilor ca fiind de extremă importanță”), prin repetările supărătoare ale unor vocabule („Cu ușurință au absorbit alte companii și **cucerit** un teritoriu întins. **Până** la urmă au **cucerit** întreaga lume și au tot strâns războinici capabili, **până** și zeii au început să simtă teamă față de puterea lor.”, „**Recrutorii** regatelor mercenarilor ajunseseră să **recruteze** din toate rasele...”, „Alfe, Stăpânul **Bestiilor** își creează o armată de **bestii**...” (oare de ce nu o armată de pitici?), „Poate dacă **reuşeau** să-l pună în stare de funcționare **ar fi reușit** să doboare ceva demoni cu el.” sau „Demonul ce conducea oastea drăcească își ridică capul **masiv**, ca cel de berbec, cu gura plină de colți **masivi**, lăsând să-i scape un muget de bucurie.”), prin multele eufonii („să folosească **ca** stație”, „**magică, care**” (apare și fără virgulă, în forma „**magică care**”), „**potecă care**”, „**că, câmpul**” (încercarea de evitare prin virgulă este de-a dreptul copilărească!), „să-l frunzărească **când**”, „**că cheile**” (iată și una mai puțin... spumoasă), „**demonică care**”, „**frică când**”, „**așteptând ca ceilalți să se întorcă**”, „**puternică care**”, „**ridică capul**”) ca și prin cele câteva expresii pleonastice (în special „ieși afară”). Lor li se alătură destule enunțuri confuze, adesea ilare, din care am ales, spre exemplificare, pe următoarele: „Acesta, un scaun de tip cocon se sprijinea de podea pe un picior flexibil iar țeava groasă părea capabilă de distrugerii importante.”, „Odată ce intră în model forță a altă cortină”, „mânerul făcut din lemn fier”, „mirosea magia veche care permease locul”, „bătălia produsese tulburări magice ce pur și simplu disrupau realitatea” (sună a elucubrație bombastică), „Rysul purta armură magică completă, flexibilă, dar extrem de rezistentă în timp ce armura lui Cagn27 era cu greutate distrusă.”, „viața lor număra în secole”, „se rezeziră la ce mai rămăsese la resturile intrării”, „Îi urmau alte tipuri, rasele demonice erau multitudine.”, „Puterea entității cuprinse tot mai bine rădăcini în mintea magicienei...”, „Otrăviindu-l cu energii haotice.” (unde, alături de bizarele energii haotice, apare și un cuvânt greșit) sau „Energie astrală se ciocni cu energie diavolească.” (????).

Încă și mai nocive mi s-au părut expresiile și cuvintele calchiate după unele sintagme (vocabule) anglo-americane, întâlnite iarăși și iarăși prin filmele *subțiri*, de consum, ori prin ficțiunile catalogate „de divertisment”, produse azi industrial. „Dar păstrează și paralizatorul neural. Doar în caz.”, ne spune autorul, iar noi recunoaștem imediat faimoasa și patinată înșiruire de sunete „Just in case”, din acele pelicule..., știm cu toții care. Folosirea brutală a expresiei copiate „în oglindă” stârnește o nedumerire cu atât mai mare cu cât ea își găsește în românește o formă echivalentă: „pentru orice eventualitate”. La fel stau lucrurile în privința construcției „Tocmai în timp”, calchiată după surata sa anglică „just in time”, ori în ce privește uzul unor cuvinte ca „disturbate” (de la verbul „to disturb”, însemnând „a agita, a deranja, a defecta, a dezorganiza”) sau expresii ca „vrăji de suport”, unde pare să fie implicat verbul englezesc „to support”, cu sensul de „a ajuta, a alina, a consolida, a întări, a întreține”. Nu e de mirare că autorul folosește cu aceeași nonșalanță și expresii patinate de sorginte românească. „Economia orașelor-stat duduia.”, spune domnia-sa, recurgând, iată, la binecunoscutul șablon (economia duduie) intrat de destulă vreme în vocabularul jurnalistic „de lemn”.

Ce-ar fi de concluzionat după o asemenea lectură? În primul rând că domnul **Cătălin Hidegcuti** are mare nevoie de un amplu proces de revizie a gramaticii, pentru a-și acoperi multele (și vastele) goluri pe care ni le-a dovedit cu prisosință. Apoi că, în ce-l privește, abordarea unor texte de amploare este cu totul inoportună, fiindcă trebuie să se pună pe citit și pe exersat cu multă răbdare (pe texte mici), spre a dobândi abilitățile elementare necesare stăpânirii artei cuvântului. Altfel, ieșirea la rampă cu producții aidoma celor de față nu-i va aduce decât o celebritate ce ține mai ales de ridicol.

„Pasul craiului de munte” constituie o recidivă a aceluiași autor (**Cătălin Hidegcuti**). Fiindcă, în pofida ideii cu adevărat interesante și a unor imagini frumoase („dâmburi golașe sau coline stâncoase se înalță stînghere în pustietate”) ori tensionate („Veniră peste întăritură ca un roi de viespi turbate.”) din unele descrieri, cohortele de greșeli și de stângăcii transformă constructul literar într-o adevărată ruină.

Remarcăm în unele fraze, anevoie de urmărit, aceeași lipsă cronică de virgule ca în textul său anterior: „Aici în Nord iarna își face simțită prezența devreme...”, „Aici vântul rece suflă constant făcând frigul și mai greu de îndurat. Din loc în loc dâmburi golașe sau coline stâncoase se înalță stînghere în pustietate întrerupând peisajul înnebunitor de monoton.” sau „În ultimul moment m-am rostogolit evitând lovitura dar creatura a intrat cu toată forța în cort doborându-l și încălcându-se între pânzele lui. Ignorând urletele celor prinși sub cort țintii capul care apărea și dispărea a bestiei.” (aici alături cu un deja clasic dezacord de articol posesiv – „cap [...] a bestiei” – și în împrejurările unei topici nu tocmai limpezi).

Remarcăm însă și crase exemple de necunoaștere a regulilor elementare de punctuație, în formulări ca „Restul oștenilor, căci prea puțin purtau lănci-flamă se aranjă rapid...” (unde lipsa virgulei după „lănci-flamă”, necesară pentru a intercala propoziția subordonată, o lasă pe cea de după „oștenilor” prinsă între subiect și predicat), ori în adevărate schilodiri de frazare ca „Specimene de aștia mici și zburători, au fost capturate și înainte.”, unde virgula desparte neaș subiectul de predicat, stând tanțoșă lângă un amplu dezacord („specimene [...] mici

și zburători”).

Falimentul punctuației determină alte și alte stângăcii de frazare. „*Inteligențele care controlaseră creaturile insectoide fuseseră în spatele războiului civil ultimilor ani. Război care costase extrem de scump întreaga civilizație.*”, se spune, cam descriptiv, în text, separându-se prin punct enunțuri care ar fi trebuit să stea alături, în aceeași frază. În plus, primul din cele două enunțuri este confuz, fiind vorba, probabil, de războiul civil „*al ultimilor ani*”. Când vine vorba de propozițiile cu dialog, autorul improvizează noi reguli de punctuație. „ – *Am auzit căpitane; i-am răspuns; Dar nu știu ce să spun.*”, stă scris în poveste. Ar fi fost cu mult mai bine dacă toate acestea ar fi fost puse în forma: „ – *Am auzit, căpitane, i-am răspuns. Dar nu știu ce să spun.*”

Peste crizele acute pricinuite de mânărea defectuoasă a virgulelor, ori a altor semne de punctuație, se așază în straturi alte enunțuri confuze. „*Vegetația ierboasă, ferigi cu frunze late, arbuști pitici și iarbă cu fir lung învățaseră să supraviețuiască.*”, zice, undeva, povestea. Dacă „*ferigi cu frunze late, arbuști pitici și iarbă cu fir lung*” vin să precizeze varietățile de vegetație ierboasă, avem o problemă: arbuștii nu sunt vegetale ierboase. Dacă totuși s-a dorit a se face presupusa precizare, ar fi fost extrem de necesară o virgulă (iarăși ea!) după „*lung*”, iar verbul n-ar fi trebuit pus în plural, ci în singular („*Vegetația ierboasă, [...], învățase să supraviețuiască*”). Dacă, dimpotrivă, ferigile, arbuștii și iarba cu fir lung, la fel ca vegetația ierboasă, învățaseră să supraviețuiască, atunci ar fi trebuit numite chiar așa, prin formele articulate: „*Vegetația ierboasă, ferigile cu frunze late, arbuștii pitici și iarba cu fir lung învățaseră să supraviețuiască.*” Precum bine se vede, autorul a recurs la o cale de mijloc, dovedind că are probleme și în privința logicii elementare a frazei. Formulările confuzante nu sunt cu toatele de acest calibru. Sunt și din cele mărunțele, scăpărări stângace de condei grăbit, de genul „*nu mîncaserăm de foarte mult timp* (aici, înaintea lui „iar”, trebuia o altă virgulă; N.N.) *iar puterile și celor sănătoși începeau să scadă*”.

Parcă înadins ca să nu putem spune chiar nimic bun în privința stilului, dialogurile suferă adesea de o mare lipsă de naturalețe. Întrebat dacă poate călări, scribul, abia trezit din leșin, răspunde cu o replică ruptă parcă din serialele cu Xena, prințesa războinică: „*Sunt doar contuzii. Vor trece dacă scăpăm de aici. Și da, cred că pot călări.*” În același spirit daco-american, Xayas îi răspunde: „*Bine, deoarece trebuie să continuăm să ne mișcăm cât de repede ne duc bidivii*”. Dincolo de faptul că forma de plural articulat a substantivului „*bidiviu*” este „*bidivii*”, amestecul de „*bidivii*” și „*deoarece*” are darul să sfâșie cu totul credibilitatea unei povești înfățișând geți rețehnologizați forțat de zei-extratereștri. Nici tipul narativ, cu focalizare internă, din perspectiva personajului narator, nu izbuteste să extragă discursul din capcana limbajului prețios, grandilocvent. „*Insectele sunt extreme de susceptibile la frig.*”, ne spune, la un moment dat, scribul dac, de parcă ar fi absolvit de curând la *Harvard Low School*, și e dornic să ne facă praf cu erudiția dobândită.

Exterminarea stilului este dusă la desăvârșire de repetițiile supărătoare („*Căpitanul stătuse la un pas în spatele meu și auzise ordinele. Erau aceleași ordine pe care le urmam de trei zile fără rezultat. Singurul lucru care rezultase era că...*”), de îndestulele cacofonii, multe din ele „evitate” pueril cu ajutorul... virgulei („*ca, creaturile*”, „*spusese că, călăreții*”) ori de nefericite pleonasme („*înghetaserăm de frig*”, „*ieșim afară*”).

Găsim în text destule dovezi că autorul nu stă mai bine nici la capitoul vocabular. Terminologia romgleză (termeni calchiați din engleză, dar inexistenți ca atare în lexicul românesc) persistă, ca și în precedentă încercare (nereușită): „*să ne distorbe*” (verbul „*a [ne] distorba*”, de la englezescul „*to disturb*”, cu sensul de „*a deranja*”), „*insemnificante*” (de la „*insignificant*”, cu sensul de „*infim*”, „*fără importanță*”, „*nesemnificativ*”) sau „*Boltul de energie*” (de la „*bolt*”, însemnând „*fulger*”). Alături de incertele vocabule de sorginte engleză, autorul recurge și la cuvinte românești, ale căror înțelesuri le presupune, dar nu le nimereste, precum surdul, care nu le-aude, dar le potrivește. În enunțul „*un singur tun-flamă aservit de-o echipă de trei oșteni*” s-ar fi potrivit, de bună seamă, „*deservit*”, fiindcă „*aservit*” are sensul de „*subjugat*” sau „*înrob*”, semnificații complet nepotrivite în context. În afara termenilor rămași neexplicați („*deterent*”, „*insecte mărioace*”), textul e perlat cu tot felul de cuvinte scrise greșit. Unele vocabule sunt simple gafe de viteză, rămase necorectate, cum e cazul în „*se stânseseră în jurul aparatului*”. Altele par a fi, mai degrabă, scrise astfel din pură neștiință a formei corecte: „*ochianul*”, „*tăiind*”, „*creature*” (ca formă de plural de la „*creatură*”) sau „*bângui*” (care apare cel puțin de două ori). Regăsim la această categorie și forme deviate grave, ca „*înpotrivă*”, „*îngenunchiam*” sau „*cocoane*”, folosit ca formă de plural a substantivului masculin „*cocon*” („*La o rasă de păianjeni le stătea în obicei să înfășoare prada vie în cocoane*”). Deranjantă este și prezența formelor flexionare ale substantivului invariabil „*tarabostes*” („*tarabostelui*”, „*tarabostele*”), dar nu în așa măsură ca sistematica încurcătură între între persoana întâi singular și persoana a III-a singular a unor verbe de conjugarea a IV-a, la perfectul simplu („*îmi reveni cât să mă ridic*” („*îmi revenii*”), „*Mă privii mirat*” („*mă privii*”), „*Mă privii ciudat dar îmi făcu semn să-l urmez.*”, „*Atinse coapsa și descoperii bandajul*”) ori ca necunoașterea conjugării lui „*a fi*”, ca în „*trebuia să fi tâmpit să te încaieri cu un asabar*” („*trebuia să fii*”). În aceste condiții, dezacordurile („*Câteva creaturi [...] trecură, pentru a fi incinerate...*”, „*ceata ta de oșteni nu vor reuși*”) ori complicația „*Restul grupului se lupta*

pentru viațile lor.”, ce putea fi atât de simplu evitată prin „Ceilalți se luptau pentru viețile lor.”), mai ales cele ale articolului posesiv („vom fi în sânge până la genunchi. Și va fi a prietenilor”, „căpitanul cercetașilor mă considera de-a lui” (vorbitorul este un bărbat) sau „vârf a insectei”), nu mai pot stârni mirarea nimănui.

N-avem cum să evităm reiterarea concluziei la lectura precedentei povestioare a domnului **Cătălin Hidegcuti**. Am reține totuși că, în ciuda unor influențe din atmosfera luptelor interrasiale ale faimosului „Starcraft” (iarăși **Blizzard Entertainment**), ideea acestui text este una demnă de notat.

Cu „**Transplant de suflete**”, **Andreea Maria Ceava** ne propune un discurs poetic despre ființa umană răătăcită în neant, despiritualizată și rămasă fără perspectiva veșniciei. Speranța, care moare ultima, se îndreaptă către umbra străvezie a divinității. Din păcate, nu găsim pledoaria sa suficient de fantastică spre a o subscrie teritoriului „spec-fi”. O mai așteptăm însă pe autoare, pentru că pare a ști să vibreze în cuvinte frumoase. Și fiindcă ar putea încerca să le pună în formă de poveste, iar nouă s-ar putea să ne placă.

Textul al patrulea (în ordinea în care apar ele pe pagina web, ordine ce respectă cronologia subiectivă a lecturii) poartă semnătura lui **Sorin Coadă**. Povestea cu nume exotic de femeie, „**Imdiola**”, intră binișor în regatele fantastice, proiectând asupra actanților irizații de fabulos. Lumea din fundal capătă și ea rădăcini transcendente, alimentând atmosfera ce se vece nu par din această lume. Totuși, socotim că textul este unul de graniță, putând fi citit și ca o partitură suprarealistă.

Astfel ajungem a spune câteva cuvinte și despre fragmentul (două capitole – se pare că-i luna fragmentelor) din „**Uezen**”, de **Snowdon King**. Precedentul an ficțional, remarcam link-ul către versiunea electronică a cărții, dar n-am considerat potrivit să comentăm, fiindcă am fi riscat să fim puși într-o situație paradoxală: pe o pagină web pot fi așezate sute și sute de astfel de link-uri, iar obligația asumată de a citi și recenza ar fi transformat într-o impresie într-o imposibilă corvoadă. Acum e altă situație. Fragmentul e altceva decât un link, și avem datoria de a trata, cât e omeneste posibil, pe toți egal.

Scritura lui **Snowdon King**, pseudonim sub care se ascunde nimeni altul decât **Ionuț Caragea**, bună gazdă a portalului **SFera Online**, este una cât se poate de îngrijită, transformând lectura într-o experiență plăcută, curgătoare. Lumea imaginată se articulează corect, căpătând o densitate aproape reală. Povestea în sine abordează fresca unei omeniri galactice, depusă concret în personaje tușate atent. Concluzia ce se impune după lectura celor două capitole (III și IV) este că producțiunea se postează, indiscutabil, în zona de vârf a piramidei de calitate.

SFera Online încheie seria lunii mai cu un alt fragment, de astă dată din „**Conștiința lui Uezen**”, de același **Snowdon King**. Dar, deși n-avem a reproșa nimic grafiei, am rămas cu impresia că textul alunecă pe alocuri în descriptiv, spunând mai mult decât poate arăta. Riscând să fiu subiectiv, îmi pare că povestea, mult mai amplă, ar fi fost comprimată prea mult într-un text de dimensiuni insuficiente, rezumându-se uneori la pasaje istoricești, exagerat de explicative și vădit didactice, mai cu seamă în capitolul al XI-lea. În două situații, limbajul personajelor își pierde armonia cu atmosfera poveștii. „*Sint gârzi de corp care mă urmează peste tot. De ce?*”, întreabă Ushun. „*În caz de apar efecte secundare. Trebuie să fim pregătiți în caz de se întâmplă ceva.*”, i se răspunde. Asistăm astfel la un dialog arhaizat prin folosirea lui „în caz de” în locul lui „în caz că”. Spre final, un alt personaj folosește o altă formulă, de astă dată caracteristică limbii rustice: „*Nu mai mă sperie nimic acum.*” Afară de aceste două „*falseturi*”, exprimarea curge binișor, dar nu mai lasă aceeași impresie ca în cazul lui „**Uezen**”. Una peste alta, și textul de față rămâne în partea superioară a piramidei de calitate.

HELION ON LINE

Laboratorul de proză SF al magazinului **HELION ON LINE** ne propune un singur text: „**Realitatea după cutremur**”, de **Alexandru Marinescu**. Am descoperit la lectură un autor complet, rodind o idee densă, aproape covârșitoare. Multitudinea de simboluri impresionează profund imaginația, născând ecouri prelungi în mental. E o poveste despre esențele lumii, despre diferențe și despre acceptarea celui alt, despre reinvățarea toleranței într-o lume divizată, despre redescoperirea luminii, ca valoare universală supremă, aducătoare de schimbări esențiale („*Oamenii aștia sunt ca pietrele fără minte. Încearcă tu să iluminezi niște pietre!*”, exclamă personajul narator, aflat în culema disperării; „*Și pe pietre cade lumina.*”, răspunde Apostolul), o poveste pusă într-un discurs literar ce mi-a amintit de sonoritatea scrierilor născute la confluența dintre romantismul târziu și începuturile realismului. Cred că, dincolo de toate, merită din plin lauri pentru cea mai bună piesă a lunii din arealul fantastic-speculativ monitorizat aci.